

VADEMECUM*) dla odbiorców tłumaczeń prawniczych

Wprowadzenie:

- dyrektywa 2010/64/UE (nawiązanie do tłumaczeń, istotnych dokumentów oraz ENA)
- projekt QUALETRA
- normy dotyczące usług tłumaczeniowych
- odbiorcy: sędziowie, prokuratorzy, prawnicy, funkcjonariusze policji, pracownicy sądów, biura tłumaczeń itd.

Definicja: Tłumacze prawniczy (nazywani ustnymi/pisemnymi tłumaczami sądowymi, a w kontekście polskim tłumaczami przysięgłymi) zajmują się przekładem tekstów prawniczych, takich jak: dokumenty stanu cywilnego, istotne dokumenty (sądowe), materiał dowodowy, a także innego rodzaju teksty dotyczące postępowań przygotowawczych oraz sądowych.

1) Tłumacze prawniczy zazwyczaj dokonują przekładu nie tylko na język ojczysty, lecz także na znane im języki obce. Szczególną uwagę należy zatem przykładać do posiadanych przez nich kwalifikacji w zakresie tłumaczeń.

2) Część państw członkowskich UE wymaga, aby tłumacze uzyskali status tłumacza przysięgłego przed powierzeniem im tłumaczenia prawniczego. Znajomość języka oraz prawa przez kandydatów podlega weryfikacji, która ma na celu ustalenie poziomu posiadanych przez nich kwalifikacji.

3) Na ile to możliwe z punktu widzenia zasadności i wykonalności, należy stosować zasadę dwóch par oczu, według której tłumaczenie wykonane przez tłumacza prawniczego podlega sprawdzeniu przez innego wykwalifikowanego tłumacza. Odbiorcy tłumaczeń prawniczych nie powinni mieć żadnych obaw co do poufności, gdyż tłumacze prawniczy mają obowiązek/powinni przestrzegać surowego kodeksu etyki.

4) Tłumacze prawniczy powinni mieć dostęp do wszelkich materiałów związanych ze zleconym tłumaczeniem, tak aby mieli możliwość poznania kontekstu oraz występującej w nim terminologii. (W szczególności biura tłumaczeń nie powinny utrudniać tłumaczom prawniczym bezpośredniego dostępu do odpowiednich materiałów.)

5) W razie możliwości dokumenty, które mają zostać przetłumaczone, należy dostarczyć w formacie umożliwiającym tłumaczowi ich edycję (MS Word lub podobny format) w celu usprawnienia procesu tłumaczenia oraz zwiększenia jakości wykonywanych tłumaczeń (użycie pamięci tłumaczeniowych oraz podobnych narzędzi).

© EULITA 2015

Translated by Dariusz Koźbiał, student at the Institute of Applied Linguistics of the University of Warsaw, Poland, under the supervision of Dr hab. Łucja Biel, Associate Professor at the aforementioned university

EULITA - Europejskie Stowarzyszenie Tłumaczy Sądowych, organizacja non-profit

Siedziba: Faculty of Arts, Language & Communication Antwerpia, KU Leuven | Thomas More, Belgia
Sekretariat: Scheibenbergstrasse 59, 1180 Wiedeń, Austria; Belgijski numer rejestracji stowarzyszenia: WL22/15.840
www.eulita.eu / info@eulita.eu

6) Zlecając wykonanie tłumaczeń, odbiorcy tłumaczeń prawniczych powinni wyznaczyć termin pozwalający tłumaczom prawniczym na zapoznanie się z wszelkimi stosownymi materiałami oraz wykonanie tłumaczenia wysokiej jakości w rozsądnym czasie.

7) Tłumacze prawniczy zazwyczaj przestrzegają kodeksów etyki w związku z posiadanym statusem tłumacza przysięgłego bądź członkostwem w stowarzyszeniach zawodowych, które wymagają od swoich członków postępowania zgodnie z surowymi zasadami etycznymi w ramach wykonywanego zawodu (np. zasada zachowania poufności, zasada profesjonalizmu itd.)

8) Tłumacze prawniczy cenią sobie opinie klientów na temat wykonanych tłumaczeń. Wzajemna komunikacja między odbiorcami tłumaczeń a tłumaczami prawniczymi przyczynia się do zwiększania jakości świadczonych usług oraz umożliwia obu stronom konstruktywną współpracę.

9) Pomiędzy systemami prawnymi państw członkowskich UE istnieje wiele różnic. W związku z tym pełna przystawalność pojęć prawnych jest niemożliwa. Tłumacze prawniczy są świadomi tych różnic i dlatego powinni mieć w razie konieczności możliwość powoływania się na ten fakt poprzez umieszczanie objaśnień dotyczących terminologii skierowanych do odbiorców tłumaczeń.

10) Autorzy tekstów prawniczych, które mają zostać przetłumaczone, powinni być świadomi tego, że systemy prawne innych państw różnią się od ich rodzimego systemu prawnego, i w związku z tym używać prostego języka, który umożliwi tłumaczom zrozumienie tłumaczonego tekstu a odbiorcom tłumaczeń zrozumienie przetłumaczonego tekstu. (Należy wspierać wysiłki krajowe na rzecz ujednoczenia wzorców tekstów prawniczych.)

11) Za pracę tłumaczy prawniczych powinno przysługiwać odpowiednie wynagrodzenie. Jeżeli ustawy wprowadzają stawki wynagrodzenia za czynności tłumacza, powinny one uwzględniać dopłatę za tłumaczenie szczególnie trudnych tekstów, sporządzenie tłumaczenia w trybie ekspresowym oraz pracę w nietypowych godzinach pracy (praca w porze nocnej, praca w soboty i niedziele oraz w dni ustawowo wolne od pracy).

Antwerpia, 10 grudnia 2014 r.

EULITA / Liese Katschinka

**) VADEMECUM dla odbiorców tłumaczeń prawniczych opracowano w ramach projektu QUALETRA. Uczestnicy konferencji końcowej QUALETRA, która odbyła się 16 i 17 października 2014 r. w Antwerpii, zostali zaproszeni do przedstawienia dodatkowych propozycji. Propozycje te zostały już przyjęte. Odbiorców zachęca się do korzystania z niniejszego VADEMECUM w codziennej praktyce oraz jego dalszego rozpowszechniania.*

© EULITA 2015

Translated by Dariusz Koźbiał, student at the Institute of Applied Linguistics of the University of Warsaw, Poland, under the supervision of Dr hab. Lucja Biel, Associate Professor at the aforementioned university

EULITA - Europejskie Stowarzyszenie Tłumaczy Sądowych, organizacja non-profit

Siedziba: Faculty of Arts, Language & Communication Antwerpia, KU Leuven | Thomas More, Belgium
Sekretariat: Scheibenbergstrasse 59, 1180 Wiedeń, Austria; Belgijski numer rejestracji stowarzyszenia: WL22/15.840
www.eulita.eu / info@eulita.eu